

Niets zoeter dan de verboden vrucht

door Rolf Bosboom

MIDDELBURG - De nieuwe expositie bij CBK Zeeland (het Centrum Beeldende Kunsten, Vormgeving en Architectuur in Middelburg) toont werk van drie vrouwelijke kunstenaars. Zij reageren elk op hun eigen manier op thema's uit de Bijbel. De bijdrage van Jenny Ymker uit Arnhem lijkt het meest expliciet. Zij ziet haar werk in grote lijnen als een 'zoektocht naar vrouwelijkheid, sensualiteit, illusies en onmacht'. Bij CBK Zeeland is een van haar beelden te zien: een vrouw in het wit, deemoedig gezeten, terwijl ze haar lange donkere haren over de grond heeft uitgespreid.

De verwijzing is duidelijk: het is Maria Magdalena, die de voeten van Jezus Christus heeft gewassen en met haar haren droogt. Ymker noemt haar 'een fascinerende vrouw uit de Bijbel', die wordt gezien als een verdorvene en tegelijkertijd intensief in contact staat met het heilige.

Een deel van de CBK-ruimte is als filmzaal ingericht, met heuse bioscoopstoeltjes. Op het doek zijn de resultaten te zien van het project Genesis 3, waaraan Anne Verhoijzen uit Amsterdam al sinds 2002 werkt. Zij ondervraagt, in uiteenlopende landen, mensen over het Paradijsverhaal uit Genesis, de geschiedenis van Adam, Eva, de appel, de slang en de zondeval.

Verhoijzen wil onder meer weten of de passant zelf de appel zou hebben aangenomen. Dat levert soms mooie antwoorden. „Nee“, zegt een wat oudere vrouw beslist. „Daar ben ik te braaf voor. Waarschijnlijk zou ik tegen Adam hebben gezegd: kom, we gaan de andere kant op, want het is niet goed hier.“

Een man aarzelt niet. „Zonder twijfel zou ik ervan hebben gegeten! Ik hou ervan om gevaarlijk te zijn.“ Een ondervraagde soldaat is ook uitgesproken in zijn mening. „Niets is zoeter dan de verboden vrucht.“

Verdoemde schepselen

De derde exposante is Sela (Liesbeth Labeur) uit Middelburg. In haar werk is haar reformatorische achtergrond vaak opvallend aanwezig. Voor deze tentoonstelling onderzocht Sela de bijbelfiguur Lo-Ruchama uit het Hosea-boek, als symbool voor de visie dat mensen verdoemde schepselen zijn.

Het thema keert in uiteenlopende vormen terug, zoals in een T-shirt met de tekst 'We Are Born Guilty', afbeeldingen van een verwoorpene vrouw en fragmenten uit Psalm 38 (ook te horen als gemeentezang): Want mijn hoofd is als bedolven/ In de golven/ Van mijn ongerechtigheeden;/ Zulk een last van zond' en plagen,/ Niet te dragen,/ Drukt mijn schouders naar beneen.

Tijdens de looptijd van de expositie zijn er drie zaterdagen achtereenvolgend lezingen bij CBK Zeeland. Anne Verhoijzen vertelt 18 maart over haar project Genesis 3. Godsdiensthistorica en theologe Annine van der Meer, auteur van het boek Van Venus tot Madonna. Een verborgen geschiedenis, verzorgt de lezingen op 25 maart en 1 april. De eerste gaat over godinnenbeelden in oud-Israël die door binnenvallende herdersvolken werden vernield; de

tweede gaat over de moedergod in de Bijbel. Alle lezingen beginnen om 15.00 uur.

Expositie: 'Vrouwen uit de Bijbel', met werk van Anne Verhoijzen, Jenny Ymker en Sela, t/m 21 april bij CBK Zeeland, Balans 17, Middelburg. Geopend: ma.-vr., 9-17 uur, eerste zondag van de maand 13-17 uur.